

PHÁT TRIỂN DU LỊCH SÁNG TẠO TẠI LÀNG GÓM BỒ BÁT, XÃ ĐỒNG THÁI, TỈNH NINH BÌNH

Trần Thị Thu, Nguyễn Thị Hồng Nhung
Trường Đại học Hoa Lư

Tóm tắt: Bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống của làng nghề là chủ trương, chính sách nhất quán của Đảng, Nhà nước về xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Bài viết nghiên cứu những thuận lợi, khó khăn, từ đó đề xuất một số giải pháp góp phần thúc đẩy hoạt động du lịch sáng tạo tại làng gốm Bồ Bát, xã Đồng Thái, tỉnh Ninh Bình - một làng nghề vốn bị thất truyền hàng trăm năm và mới được khôi phục trong những năm đầu thế kỷ XXI.

Từ khóa: Du lịch sáng tạo, làng nghề truyền thống, trải nghiệm, văn hóa.

DEVELOPING CREATIVE TOURISM IN BO BAT POTTERY VILLAGE, DONG THAI COMMUNE, NINH BINH PROVINCE

Abstract: Preserving and promoting the traditional cultural values of craft villages is a consistent policy of the Party and State on building an advanced Vietnamese culture with a strong national identity. This article examines the advantages and disadvantages, thereby proposing a number of solutions to promote creative tourism activities in Bo Bat pottery village, Dong Thai commune, Ninh Binh province - a craft village that was lost for hundreds of years and was recently restored in the early years of the 21st century.

Keywords: Creative tourism, traditional craft villages, experience, culture.

Nhận bài: 20/09/2025

Phản biện: 18/10/2025

Duyệt đăng: 22/10/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trên thế giới, du lịch sáng tạo là xu hướng du lịch mới và được coi là thịnh hành hiện nay. Xu hướng này ngày càng thu hút được sự quan tâm của các bên liên quan trong hoạt động như doanh nghiệp kinh doanh, cộng đồng địa phương và du khách bởi những lợi thế ưu việt mà loại hình này đem lại trong bối cảnh phát triển bền vững là nguyên tắc được cộng đồng thế giới thừa nhận và tuân thủ.

Khách du lịch có thể tham gia vào hoạt động du lịch sáng tạo dưới nhiều cách thức khác nhau như: đồng sáng tạo trong trình diễn nghệ thuật dân gian (múa rối, hát chèo, v.v.); tìm hiểu quy trình sản xuất và tham gia vào các công đoạn sản xuất hàng thủ công; khám phá và chế biến ẩm thực vùng miền, ... Trong đó, phát triển du lịch sáng tạo tại các làng nghề thủ công truyền thống là một hướng đi mang lại hiệu quả thiết thực cho các bên liên quan.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số khái niệm liên quan

* Du lịch sáng tạo

Thuật ngữ du lịch sáng tạo (DLST) được Greg Richards (2009) đề cập đến trong bài viết: "Creative tourism and local development", đồng thời tác giả cũng chỉ ra lợi ích của loại hình du lịch này đối với sự phát triển của điểm đến. Theo đó, "du lịch sáng tạo là loại hình du lịch hướng đến sự gắn bó kết nối giữa khách du lịch và chủ nhân của nền văn hóa ở điểm đến bằng cách tham gia học hỏi về nghệ thuật, di sản hoặc đặc trưng văn hóa bản địa". DLST phát triển trên nền tảng du lịch

văn hóa với cốt lõi là cung cấp cho khách cơ hội chủ động tìm hiểu về môi trường xung quanh và tìm kiếm những trải nghiệm sâu sắc bằng cách hòa mình vào văn hóa địa phương. Đây là một phân khúc của du lịch văn hóa, tập trung vào sự tham gia tương tác và kết nối giữa du khách với người dân bản địa về trải nghiệm sáng tạo.

Tại một số quốc gia, thuật ngữ DLST thường được dùng để chỉ một phần của ngành văn hóa và sáng tạo. Tuy nhiên, nó khác với các ngành văn hóa và sáng tạo khác ở chỗ: DLST tập trung vào các hoạt động thường ngày và hướng tới việc thu hút, tạo trải nghiệm tích cực cho khách du lịch hơn là sự sáng tạo nghệ thuật thuần túy.

Ở Việt Nam, khái niệm sáng tạo bắt đầu được sử dụng nhiều trong các lĩnh vực nghiên cứu về kinh tế dịch vụ như công nghiệp văn hóa, công nghiệp sáng tạo, thành phố sáng tạo, điểm đến du lịch thông minh, ứng dụng công nghệ trong phát triển sản phẩm, dịch vụ, trải nghiệm cho người tiêu dùng. Trong du lịch, khái niệm sáng tạo cũng được các nhà nghiên cứu ở Việt Nam đề cập là một loại hình du lịch đặc trưng của du lịch văn hóa. Tham gia vào các hoạt động DLST, khách du lịch sẽ có thể học hỏi, tìm hiểu văn hóa, nghệ thuật, phong tục ở điểm đến thông qua những hoạt động học tập, tương tác, trải nghiệm thực tế và sâu sắc với văn hóa, xã hội, con người ở điểm đến du lịch.

Từ các công trình nghiên cứu, DLST có thể được định nghĩa là loại hình du lịch chú trọng tới

sự trải nghiệm, học hỏi và tham gia đồng tạo giá trị du lịch của khách tại các điểm đến du lịch trên cơ sở kết nối sâu sắc với cộng đồng địa phương và các bên liên quan như nhà cung cấp dịch vụ, nghệ nhân dân gian, nghệ sĩ, người sáng tạo giá trị văn hóa, nghệ thuật, người thiết kế công nghệ,... DLST giúp cho các giá trị sống, trải nghiệm và lợi ích của các bên liên quan được mở rộng nhờ vào quá trình đồng sáng tạo và gỡ gỡ những giá trị văn hóa mới.

*** Đặc điểm của du lịch sáng tạo**

DLST dựa trên nền tảng là tài nguyên văn hóa của điểm đến và sự sáng tạo của các bên liên quan trong quá trình trải nghiệm. Tài nguyên văn hóa của điểm đến càng độc đáo, hấp dẫn càng thu hút được sự quan tâm của khách du lịch, nhất là khách du lịch quốc tế. Bên cạnh đó, DLST cũng dựa trên nền tảng là sự sáng tạo của các bên liên quan trong quá trình trải nghiệm, bao gồm: khách du lịch, nhà cung cấp dịch vụ du lịch và cộng đồng địa phương.

DLST không giới hạn đối tượng và yếu tố mùa vụ. Đây được coi là lợi thế vượt trội của DLST so với các loại hình du lịch khác như du lịch tâm linh, du lịch nghỉ dưỡng, du lịch sinh thái,... Đặc biệt, đối với giới trẻ DLST giúp họ trực tiếp tham gia vào không gian và môi trường văn hóa của điểm đến. Thông qua những trải nghiệm cá nhân hóa, DLST góp phần truyền thông điệp về truyền thống văn hóa địa phương, văn hóa dân tộc, nâng cao nhận thức và hành động cho du khách.

Trong DLST, du khách có cơ hội phát triển tiềm năng sáng tạo của họ thông qua các trải nghiệm học tập, tìm hiểu tại điểm đến. Trước đây, các loại hình du lịch chủ yếu chỉ tạo cho du khách cơ hội trải nghiệm tham gia tìm hiểu văn hóa bản địa hoặc những đặc trưng của điểm đến, có sự kết nối với người dân địa phương hoặc những người tạo nên nền văn hóa đặc biệt này một cách chủ động, khách du lịch chỉ là người thụ động tiêu thụ tại chỗ những giá trị vật chất hay tinh thần của tự nhiên hay văn hóa do nhà cung cấp cung cấp thì ngày nay khách du lịch tham gia chủ động vào quá trình tạo ra sản phẩm du lịch, vừa là nhà đồng sản xuất, vừa là người tiêu dùng.

Hiện nay, khách du lịch có thể tham gia vào những hoạt động DLST cụ thể như: khám phá và chế biến ẩm thực truyền thống; tham gia vào hoạt động trình diễn nghệ thuật, trong đó khám phá và tạo ra sản phẩm thủ công truyền thống tại các làng nghề là xu hướng ngày càng trở nên phổ biến.

2.2. Hoạt động du lịch sáng tạo tại làng gốm Bò Bát

Làng gốm cổ Bò Bát xưa, nay là làng Bạch Liên, thuộc xã Đồng Thái, tỉnh Ninh Bình, vốn là làng nghề nổi danh với nhiều sản phẩm gốm sắc trắng độc đáo và tinh tế. Nơi đây có loại đất sét Bò Di còn gọi là đất non sương rất quý hiếm. Loại đất này có đặc điểm tạo nên dòng men trắng, chỉ cần nung 50-70% thời gian so với các loại đất khác nhưng vẫn bảo đảm chất lượng về độ mịn, cứng, sau khi nung sản phẩm ít bị nứt vỡ hơn.

Bò Bát (7 làng Bò và 3 làng Bát) là tên ghép của một trung tâm sản xuất gốm từ thời cổ với những dấu tích khảo cổ học như các lớp đất nung, mảnh gốm, ... đã được khai quật. Thời Đinh - Tiền Lê, những người thợ tài hoa của làng đã sáng tạo ra những sản phẩm cao cấp để tiến vua như gạch đất nung và các sản phẩm gốm tinh xảo như đầu rồng, mặt linh thú, bát đĩa, đồ gia dụng,... Theo gia phả các dòng họ tại làng gốm Bát Tràng (Hà Nội) thì vào thời nhà Lý, sau khi vua Lý Công Uẩn dời đô từ Hoa Lư ra Thăng Long, một số dòng họ ở Ninh Trường ra Bát Tràng lập nghiệp, trong đó có các thợ gốm của vùng đất Yên Thành, Yên Mô. Các nghiên cứu khảo cổ học được công bố tại hồ sơ Di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới Quần thể Danh thắng Tràng An ghi nhận Ninh Bình là nơi phát hiện được những mảnh gốm thời tiền sử cách ngày nay khoảng 8.000 - 9.000 năm, là những mảnh gốm có niên đại sớm nhất tại Việt Nam đến thời điểm hiện nay.

Cho đến những năm 2000, nghề gốm Bò Bát mới dần được khôi phục. Trải qua hơn 20 năm phục dựng và phát triển nghề gốm cổ truyền, đến nay sản phẩm gốm Bò Bát đã dần khẳng định được thương hiệu của mình, cùng với việc cải tiến kỹ thuật, đa dạng hóa sản phẩm nhằm đáp ứng nhu cầu thị trường; làng gốm cũng trở thành điểm đến hấp dẫn du khách.

Ngoài các điều kiện cơ bản nói chung để phát triển du lịch thì cần chú ý đến những điều kiện đặc trưng để phát triển du lịch sáng tạo, đó là: tài nguyên DLST, nhân lực DLST, môi trường DLST và sản phẩm của DLST.

Tài nguyên DLST bao gồm tài nguyên tự nhiên và tài nguyên văn hóa. Bò Bát là một làng nằm trong cái nôi của vùng văn hóa Bắc Bộ. Nơi đây còn lưu giữ cảnh quan của vùng đồng bằng duyên hải với những cánh đồng lúa, cây đa, bến nước, sân đình, di tích lịch sử văn hóa. Bò Bát còn là địa danh khai quật được các di chỉ thuộc di tích

khảo cổ học Mán Bạc, một trong những di tích có giá trị lịch sử - văn hóa quan trọng. Kết quả khai quật cho thấy di tích chứa đựng khối lượng tư liệu đồ sộ về đồ đá, đồ gốm, di tích động, thực vật, di chỉ mộ táng thuộc giai đoạn văn hóa cuối Phùng Nguyên, đầu Đông Đậu, có niên đại gần 4.000 năm cách ngày nay. Đây là những bằng chứng khoa học lịch sử quan trọng để phác thảo về diện mạo đời sống kinh tế, văn hóa, xã hội của cư dân Mán Bạc nói riêng, người Việt cổ nói chung thời kỳ tiền Đông Sơn.

Nhân lực DLST bao gồm những nghệ nhân dân gian, nghệ sĩ biểu diễn, nghệ sĩ nhiếp ảnh, họa sĩ, nhà điêu khắc,... Tại làng Bò Bát hiện nay, những thợ gốm chính là những nghệ nhân sống, những người trực tiếp truyền nghề cho thế hệ trẻ đồng thời cũng là sợi dây kết nối giữa khách du lịch với kỹ thuật nghề gốm. Họ đóng vai trò tích cực trong việc tạo ra những trải nghiệm sâu sắc, đồng sáng tạo của du khách.

Môi trường DLST là không gian dành cho du khách tham quan và chủ động tham gia vào các hoạt động trải nghiệm sáng tạo. Đây là không gian để khách du lịch kết nối với điểm đến. Xưởng gốm Bò Bát với không gian rộng, thoáng đãng, bao gồm lò nung, khu sản xuất, kho lưu trữ và hệ thống bể ngâm, bồn ngâm, xử lý đất được bố trí liên hoàn, khoa học; tạo điều kiện cho khách du lịch dễ dàng tham gia tham quan, học hỏi và đồng sáng tạo.

Sản phẩm DLST là những sản phẩm vật thể mà khách du lịch có thể trải nghiệm và tạo ra trong các tour DLST và các sản phẩm phi vật thể. Sản phẩm vật thể là những sản phẩm được tạo ra trong quá trình du khách trực tiếp tạo ra một đồ gốm (bát, bình, lọ, v.v.) bằng kỹ thuật của mình dưới sự hướng dẫn của người thợ gốm. Sản phẩm phi vật thể là giá trị tinh thần, những tri thức và trải nghiệm mà du khách đạt được sau khi tham gia vào hoạt động DLST.

Tham gia hoạt động du lịch tại Bò Bát, khách du lịch có cơ hội được khám phá, tìm hiểu văn hóa truyền thống của nghề gốm và trực tiếp trải nghiệm, sáng tạo nên một sản phẩm gốm mang dấu ấn cá nhân sâu sắc. Trong đó, kỹ thuật cơ bản để chế tạo sản phẩm gốm, bao gồm các công đoạn như sau:

Xử lý và pha chế đất: đây là công đoạn đầu tiên của quy trình làm gốm, du khách sẽ nắm được ý nghĩa quan trọng của khâu xử lý đất và vai trò của xử lý đất, cách thức loại bỏ tạp chất trong đất và thời gian ngâm đất. Việc xử lý đất càng tốt thì sản phẩm làm ra mới có chất lượng, độ tinh khiết cao.

Tạo dáng sản phẩm: du khách ngồi trên một cái ghế cao hơn mặt bàn xoay, vuốt tay trên bàn xoay định hình sản phẩm. Đối với quy trình sản xuất thủ công trước đây người thợ phải sử dụng chân để quay bàn xoay. Hiện nay với sự hỗ trợ của máy móc, sức người được thay thế bằng động cơ. Sản phẩm sau khi đã loại bỏ các phần đất thừa sẽ được để ra tám ván để hong khô. Ván được đặt ở nơi thoáng mát, độ ẩm cao để tránh cho sản phẩm thô không bị nứt nẻ hay thay đổi hình dạng.

Sửa hàng mộc: thông thường sản phẩm tạo hình lần đầu chưa đạt đến mức độ hoàn mỹ, do đó, công đoạn này đóng vai trò quan trọng trước khi đưa sản phẩm vào lò nung. Tại đây, khách du lịch sẽ sửa dáng sản phẩm cho tròn hoặc tia lại đường nét. Sau đó gốm thô sẽ được đưa vào lò nung trước khi được tráng men và trang trí hoa văn.

Chế tạo men và trang trí hoa văn: đối với mỗi làng nghề gốm thì khâu tạo men là bí kíp truyền đời từ tổ tiên và là chìa khóa quan trọng quyết định sự sống còn của làng nghề. Để chế tạo men người thợ sẽ dùng đất sét trắng, vôi bột và tro được pha trộn theo tỉ lệ nhất định để tạo ra những chất liệu men khác nhau như men trắng, men nâu, men rạn,...

Trang trí hoa văn: bao gồm các khâu đắp nổi, khắc chìm, vẽ. Bằng khả năng và sự sáng tạo của mình, du khách sẽ đắp nổi các phù điêu, khắc hoa văn chìm hoặc vẽ trực tiếp lên sản phẩm trước khi đem nung. Ở công đoạn này, dưới sự hướng dẫn của thợ gốm, mỗi tác phẩm, họa tiết hay hoa văn được tạo nên sẽ mang dấu ấn cá nhân đậm nét.

2.3. Thuận lợi và khó khăn trong phát triển DLST tại làng gốm Bò Bát

2.3.1. Thuận lợi

Nghề gốm Bò Bát mới được khôi phục và dần khẳng định được thương hiệu, vị thế của mình, do đó định hướng, cơ chế, chính sách của địa phương nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển của làng nghề được các cấp, ngành quan tâm. Gần đây, UBND tỉnh Ninh Bình ban hành Đề án bảo tồn và phát huy giá trị các làng nghề thủ công truyền thống trên địa bàn tỉnh Ninh Bình; trong đó phát triển làng nghề kết hợp với hoạt động du lịch được coi là một trong những định hướng chiến lược, hiệu quả. Trong đó, du lịch văn hóa, du lịch trải nghiệm, DLST là những loại hình du lịch được đề cập trong nội dung đề án.

Là một làng nghề nằm trong cái nôi văn hóa của khu vực đồng bằng Bắc Bộ, Bò Bát là một mảnh ghép văn hóa tạo nên sự đa dạng của văn hóa

làng xã nói chung, văn hóa làng nghề nói riêng. Đến với Bò Bát, khách du lịch không những được hòa mình vào không gian cảnh quan của làng quê thanh bình, tích lũy được “tinh hoa nghề đất” mà còn tự tay tạo nên một sản phẩm gốm mang tính cá nhân hóa sâu sắc. Điều này kích thích khả năng tư duy, sáng tạo đồng thời thỏa mãn nhu cầu hoàn thiện bản thân, bậc thang cao nhất trong tháp nhu cầu theo quan điểm của Maslow.

Hệ thống cơ sở vật chất của làng gốm, gồm lò nung, xưởng sản xuất, kho lưu trữ hàng và hệ thống bể ngầm xử lý đất được đầu tư khá đồng bộ, hoàn thiện; tạo điều kiện cho du khách được trải nghiệm sáng tạo thuận tiện. Làng gốm hiện nay có hàng chục thợ gốm có tay nghề và kỹ năng, họ là những “nghệ nhân sống”, trực tiếp trao truyền nghề cho thế hệ trẻ và là người đồng sáng tạo, hướng dẫn khách du lịch các thao tác cơ bản trong các công đoạn sản xuất gốm. Họ là sợi dây kết nối quan trọng, gắn kết khách du lịch với nghề truyền thống, với văn hóa làng nghề thông qua những tri thức, kỹ năng, kinh nghiệm quý báu đã được tích lũy qua thời gian.

2.3.2. *Khó khăn*

DLST vốn được coi là một bộ phận của du lịch văn hóa, tuy nhiên loại hình du lịch này vẫn còn khá mới mẻ đối với khách du lịch và các bên liên quan như doanh nghiệp kinh doanh, chính quyền và cộng đồng địa phương. So với du lịch văn hóa truyền thống, loại hình mà phần lớn du khách tìm đến chỉ dừng lại ở mức độ tham quan tìm hiểu, trải nghiệm thông thường thì DLST đòi hỏi bản thân du khách phải bỏ ra nhiều chi phí, thời gian và nỗ lực hơn. Để làm được một sản phẩm gốm tương đối hoàn chỉnh từ khâu tạo hình, phủ men, trang trí hoa văn và nung, do đó việc thiết kế các tour du lịch phù hợp với thời gian, khả năng chi tiêu của khách là vấn đề được đặt ra.

Hệ thống cơ sở vật chất của làng gốm tuy được đầu tư đồng bộ và hoàn thiện, tuy nhiên chưa tạo được không gian riêng như khu tạo hình, phủ men và trang trí gốm dành cho khách du lịch. Hiện nay việc khai thác phát triển du lịch nói chung, DLST nói riêng vẫn sử dụng một hệ thống cơ sở vật chất chung, phần nào còn bất cập đối với cả thợ thủ công và du khách. Bên cạnh cơ sở vật chất sản xuất gốm tại làng Bò Bát, xã Đông Thái thì làng gốm Bò Bát cũng mở một gian trưng bày sản phẩm và một xưởng sản xuất nhỏ tại khu phố cổ Hoa Lư để bày bán và tạo cơ hội cho du khách trải nghiệm kỹ thuật tạo hình gốm bằng bàn xoay.

Tuy nhiên, gian trưng bày mới được đưa vào hoạt động từ năm 2023, không gian bố trí chưa hợp lý nên việc thu hút khách du lịch còn có những hạn chế nhất định.

2.4. **Một số giải pháp phát triển DLST tại làng gốm Bò Bát**

Từ những thuận lợi và khó khăn kể trên, để phát triển hoạt động DLST tại làng nghề gốm Bò Bát, tác giả đề xuất một số giải pháp cụ thể như sau:

Thứ nhất, DLST là loại hình du lịch có sự gắn kết chặt chẽ giữa khách du lịch, doanh nghiệp lữ hành và các nghệ nhân dân gian - chủ nhân của làng nghề và văn hóa nghề, do đó mỗi chủ thể trong mối liên kết kể trên đều đóng vai trò tích cực trong việc thúc đẩy sự phát triển của loại hình du lịch này. Doanh nghiệp du lịch đóng vai trò là sợi dây liên kết giữa cung và cầu, đưa khách du lịch đến với làng nghề để trải nghiệm sáng tạo. Người thợ gốm, là sợi dây kết nối du khách với văn hóa làng nghề, trực tiếp hướng dẫn du khách thao tác trong các công đoạn tạo ra sản phẩm. Khách du lịch là người trực tiếp trải nghiệm, đồng sáng tạo. Do đó, đảm bảo mối quan hệ lợi ích hài hòa giữa ba bên đồng thời thúc đẩy sự tích cực, chủ động của các bên trong quá trình phân phối, tiêu thụ sản phẩm DLST là một giải pháp cần thiết. Để đạt được mục tiêu này, doanh nghiệp du lịch cần chủ động liên kết với làng nghề để tạo ra những tour du lịch phù hợp với mỗi nhóm tuổi, với mức độ chi tiêu và thời gian khác nhau.

Thứ hai, kiến thiết không gian sáng tạo dành riêng cho du khách, tránh việc sử dụng chung một không gian sản xuất với làng nghề gốm, gây bất tiện trong quá trình sản xuất và tiêu thụ sản phẩm. Bởi du khách vốn là những người chưa có kinh nghiệm và kỹ năng nghề, do đó trong quá trình thao tác có thể dẫn đến những sai sót nhất định. Đồng thời chu trình sản xuất gốm thường quy cũng không áp dụng hoàn toàn đối với du khách vì có những công đoạn đòi hỏi nhiều thời gian như xử lý đất, ngâm đất, nung gốm,... do đó, quy trình dành cho du khách sẽ được giản lược một số công đoạn nhất định.

Thứ ba, chú trọng đến đặc điểm cá nhân hóa trong phát triển DLST. Mỗi sản phẩm gốm do du khách tạo ra sẽ mang dấu ấn cá nhân sâu sắc. Vì vậy, việc hướng dẫn du khách tạo ra sản phẩm đóng vai trò quan trọng trong việc định hình dấu ấn đó. Sau đó khách tạo hình và trang trí sản phẩm, các thợ gốm sẽ nung gốm để tạo thành sản phẩm hoàn chỉnh và gửi đến địa chỉ của từng du

khách. Đi kèm với sản phẩm mỗi khách có thể nhận được một giấy chứng nhận do chính làng nghề ghi nhận.

Thứ tư, liên kết với các cơ sở giáo dục phổ thông, các cơ sở giáo dục nghề nghiệp trên địa bàn tỉnh để tổ chức các chuyên đề học tập ngoại khóa, hướng đến việc giáo dục văn hóa và truyền thống địa phương cho giới trẻ, khơi dậy tinh thần chủ động, tích cực, tự học, tự sáng tạo, phát triển toàn diện phẩm chất, kỹ năng cho học sinh, sinh viên.

III. KẾT LUẬN

Phát triển DLST tại làng nghề thủ công truyền thống theo hướng bền vững là một xu thế tất yếu hiện nay trước nhu cầu ngày càng đa dạng, phong phú của khách du lịch. Làng gốm Bồ Bát, xã Đồng Thái, tỉnh Ninh Bình cũng không nằm ngoài xu hướng phát triển đó. Với những tiềm năng về

tài nguyên văn hóa, Bồ Bát có điều kiện để trở thành một điểm đến DLST hấp dẫn. Phát triển DLST tại làng gốm góp phần tích cực trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa của làng nghề, thỏa mãn nhu cầu tự khám phá, hoàn thiện bản thân của du khách cũng như mang lại lợi ích kinh tế cho các doanh nghiệp kinh doanh du lịch, cải thiện chất lượng cuộc sống của cộng đồng. Để DLST tại làng nghề phát triển hiệu quả, tác giả đề xuất một số giải pháp cụ thể, như: đảm bảo lợi ích hài hòa của các bên liên quan; xây dựng các tour du lịch sáng tạo phù hợp với nhu cầu của mỗi nhóm khách; thiết kế không gian sáng tạo riêng cho du khách và liên kết với các cơ sở giáo dục để tổ chức các chuyên đề ngoại khóa nhằm nâng cao nhận thức và hoàn thiện kỹ năng tự học, tự sáng tạo của giới trẻ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Báo Ninh Bình (2023), *Hội thảo khoa học xây dựng Đề án bảo tồn và phát huy giá trị di tích khảo cổ học Mán Bạc và nghề gốm Bồ Bát*/truy cập ngày 10/10/2025, từ <http://ninhbinh.gov.vn/post/326799>.
- Đào Minh Ngọc (2024), *Du lịch sáng tạo - từ góc độ lý thuyết về đặc điểm loại hình và sản phẩm*, Kỷ yếu hội thảo khoa học quốc gia: Phát triển du lịch sáng tạo ở Việt Nam từ lý thuyết đến thực tiễn, Nxb ĐH Kinh tế quốc dân.
- Làng nghề gốm Bát Tràng, huyện Gia Lâm, Hà Nội (2023), *Bát Tràng làng nghề - làng văn*, Nxb Hà Nội.
- Richard, Greg (2009), *Creative tourism and local development*. Creative Tourism: A global Conversation. [Google Scholar].
- Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Ninh Bình (2022), *Sự hồi sinh của làng nghề gốm Bồ Bát*/truy cập ngày 30/9/2025, từ <https://vhht.ninhbinh.gov.vn/post/969>.
- Trần Đình Tuấn (2014), *Luận văn Thạc sĩ Du lịch "Phát triển du lịch sáng tạo ở Việt Nam"*, Đại học Quốc gia Hà Nội
- UBND tỉnh Ninh Bình (2025), *Kế hoạch bảo tồn và phát triển ngành nghề nông thôn, làng nghề tỉnh Ninh Bình năm 2026*, Ban hành kèm theo KH số 111/KH-UBND ngày 22/10/2025.
- Vũ Hương Lan, Nguyễn Thị Huế (2024), *Phát triển du lịch sáng tạo tại bản làng Thái Hải, tỉnh Thái Nguyên*, Kỷ yếu hội thảo khoa học quốc gia: Phát triển du lịch sáng tạo ở Việt Nam từ lý thuyết đến thực tiễn, Nxb ĐH Kinh tế quốc dân.